

"נלחמים על הבית"

רס"ן רועי נגרי ז"ל

כתיבת מערך השיעור : פני חזיז - רשת אמי"ת

נתוני יסוד ומבוא למורה

- **שם הנופל:** רס"ן רועי נגרי ז"ל.
- **הציטוט המלווה (הסטיקר):** "נלחמים על הבית" / "אנחנו לא מישירים מבט לגופות, אנחנו כאן להציל אזרחים, את עמנו שלנו אנחנו נלחמים על הבית".
- **רציונל פדגוגי ("מהמיתוס אל האנושי"):** לשבור את התפיסה ש"הגנה על המולדת" היא סיסמה רחוקה. רועי, הייטקיסט צעיר וחתן טרי, קפץ בבוקר החג להילחם בקיבוץ בארי בלי שחיכה לצו מילואים, כי כשהבית שלך בוער – אתה פשוט קם. במקביל, הוא לימד אותנו שיעור עמוק בבחירה בחיים כשהורה לחייליו שלא להביט בגופות שסביבם אלא להתמקד בהצלת החיים.
- **מטרות השיעור:**
 1. **חיבור רגשי:** היכרות עם רועי כאדם מלא שמחת חיים, יזם בנשמתו וחתן טרי שעזב הכל למען הכלל.
 2. **הקניית ידע והגות:** לימוד הטקסטים המבארים את משמעות היחס למדינה כ"בית", ואת ההכרעה המנהיגותית-פסיכולוגית להתמקד בהצלת חיים.
 3. **בירור זהות:** זיהוי הפער בחיים שלנו בין "אורח" שמחכה שישרתו אותו, לבין "בעל הבית" שלוקח אחריות.
 4. **אחריות למעשה:** יציאה לפעולה אקטיבית ויישומה של "לקיחת בעלות" על מרחב משותף בקהילה.
- **רקע על הדמות (תמצית למורה):** רועי נולד ב-1995 ברעננה. הוא היה ספורטאי מצטיין, כדורעפן ואלוף בבאולינג. שירת כקצין ביחידת הלוט"ר, והיה מנכ"ל עמותת

הלוט"ר ועבד כמתכנת בהייטק. חודש וחצי לפני נפילתו נישא לשי. ב-7.10 הוקפץ לחזית בקיבוץ בארי, הוביל את צוותו בגבורה, עד שנפל בקרב הגנה על הבית.

1. הטבעת הרגשית: "הניצוץ" (10 דקות)

בחר/י אפשרות אחת מבין השתיים:

- **אפשרות א' – טריגר "החתן שיצא מחדרו":** המנחה מציג תמונת חתונה של חתן וכלה. הוא מספר: "רועי ושי התחתנו חודש וחצי בלבד לפני ה-7 באוקטובר. בבוקר החג, כשהחלו להגיע השמועות, הוא פשוט קם, עזב את אשתו הטרייה, ויצא לקיבוץ בארי. במהלך ההלוויה, שאל אביו: 'אם רועי היה יודע שזה מה שיקרה בכניסתו לבית בו נפל, האם הוא היה נכנס?' והחיילים צעקו פה אחד: 'נכנס!'".
 - **שאלות לשית:** מה גורם לאדם בשיא האושר הפרטי שלו לעזוב הכול ולזנק לאש? מה זה אומר על המושג "בית" בעיניו?
- **אפשרות ב' – טריגר "תשטוף ממני את הדם":** המנחה מספר סיפור מדהים על קור הרוח של רועי: "במהלך הקרב הקשה, רועי נפצע בידו אך סירב להתפנות. במקום זאת, הוא פקד על חייל: 'תשטוף ממני את הדם, אני לא רוצה שזה יפגע ברוח הלחימה של החיילים'. בקרב אחר בבארי, מול מראות נוראיים, הורה לחייליו לא להישיר מבט לגופות, אלא להתמקד בחיפוש השורדים".
 - **שאלות לשית:** למה כל כך חשוב לרועי לנקות את הדם או להתעלם מהגופות? מה ההבדל בין מנהיג ששוקע בטרגדיה למנהיג שמתמקד בחיים?

2. טבעת הערך והלימוד: "לב השיעור - הגרעין הלמדני" (15 דקות)

- **הצגת הסטיקור:** "נלחמים על הבית".
- **לימוד הפרשנות (מתוך הספר "פרקי בנים" בעריכת הרב שי פירון וג'קי שימל):**
 - **פסוק א' (החתן שעוזב את הבית כדי להגן על הבית):** "חודש וחצי לפני נפילתו נשא רועי את שי לאישה. בספר דברים נאמר: 'מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה'. זוהי הכרעה לאומית-מוסרית המעניקה מעמד ראוי לצרכי היחיד. אולם, בשעה של מלחמה קיומית, קובעת ההלכה היהודית שעל כולם מוטלת החובה לצאת לשדה המערכה, 'אפלו חתן מחדרו וכלה מחפתה'. רועי, חתן שיצא מחדרו, חתן

שעזב את ביתו בכדי להציל את הלכודים בבתי בארי. תחושה עמוקה של שליחות פנימית הניעה את רועי להיפרד מרעייתו, לעזוב את ביתו שלו ולהתגייס לקרב ההגנה על הבית של כולנו.

■ **שאלה לדיון:** כיצד העובדה שחיילים כמו רועי עוזבים את ה"בית

הפרטי" שלהם הופכת את המדינה כולה ל"בית המשותף" שלנו?

- **פסוק ב' (לא להסתכל על המוות – לבחור בחיים):** "ההוראה של רועי שלא להישיר מבט אל הגופות, מהווה תמצית פילוסופית, פסיכולוגית ומנהיגותית. מעולם לא קדשנו את המוות... העדפת החיים מדגישה את החובה לצפות פני עתיד, לא לקדש את האובדן, לא לשקוע בבורות של חורבן... לנגד עיניהם של לוחמי בארי נגלו זוועות שאיימו על יכולתם להציל חיים. נגרי החליט שעליהם להסיט מבט מהמתים כדי שיוכלו, יחד, להציל את החיים... חירות פנימית מעניקה לאדם את היכולת לעצב את עמדתו אל מול הנסיבות. רועי בחר, ברגע של עוצמה וקדושה להשתחרר מהמראות הקשים ולדבוק בחיים."

■ **שאלה לדיון:** כיצד הבחירה הפעילה להתמקד ולתת פוקוס רק למה

שניתן להציל או לתקן, מסייעת לנו לא להישבר בזמן משברים גם

בחיים האישיים שלנו?

- **פסוק ג' (המדינה כבית פרטי):** "היחס אל המדינה כאל 'בית' מבהירה את הזיקה, את השייכות. היחס למדינה כ'בית' מאפשר לראות בכל הישראלים בני בית, בני משפחה. היחס למדינה כ'בית' מכריח שלא להתבונן עליה כישות עצמאית, ערטילאית, אלא כמקום משכני. יש לי 'בעלות' על המדינה בדיוק כשם שיש לי בעלות על הבית הפרטי שלי. אני אחראי, אני שותף מלא. אני לא זקוק לצו גיוס, לקריאה. אני בא כי כאן ביתי."

■ **שאלה לדיון:** כשאתם רואים משהו שדורש תיקון בחברה – האם

אתם מחכים ל"צו גיוס" או שאתם מרגישים שזה "הבית שלכם"

וקופצים לתקן?

הסבר מושגים

- **בית כמרחב פיזי לעומת בית כמרחב זהותי:** ההבחנה בין הבית כמבנה של לבנים (שניתן לבנות מחדש) לבין הבית כמקור השייכות התרבותית, השפה והביטחון הפסיכולוגי של האדם.

- **המרחב הציבורי כשלוחה של הבית הפרטי:** תפיסה שלפיה אחריותו של האזרח לא נגמרת בדלת ביתו, אלא מתרחבת לקהילה, לעיר ולמדינה כולה (לקחת בעלות על המרחב המשותף).
- **מעורבות אזרחית:** פעולות שגרתיות שאדם עושה כדי לתרום לחברה, לא מתוך חובה חוקית אלא מתוך אכפתיות לתקינות ה"בית" המשותף.

שאלות הבנה והעמקה

שאלות הבנה:

1. על פי הפסקה הראשונה, מהו ההבדל בין מאבק על "טריטוריה" לבין מאבק על ה"בית"? אילו ערכים נכללים במושג הבית?
2. כיצד משפיעה התפיסה שהמדינה היא שלוחה של "הסלון הפרטי" על התנהגותו של האזרח ביומיום?

שאלות העמקה:

1. אם ה"בית" איננו רק מבנה פיזי אלא אוסף של ערכים ותרבות, האם ניתן "להילחם על הבית" גם ללא נשק? תנו דוגמאות לדרך שבה אנחנו מגנים על הבית בזירה האזרחית או החינוכית.
2. בעבר, אנשים היו נודדים בקלות ממקום למקום. מדוע לדעתכם האדם זקוק כל כך פסיכולוגית למושג שנקרא "בית" ולשורשים ברורים?

3. טבעת הזהות: "איפה זה פוגש אותי?" (10 דקות)

- **מטרה:** בירור אישי על רמת לקיחת האחריות היומיומית שלי במעגלים השונים.
- **פעילות זהות ("אורח או בעל בית?"):** המנחה מבקש מהחניכים לצייר לעצמם טבלה של שתי עמודות: "מקומות שבהם אני אורח" מול "מקומות שבהם אני בעל הבית". כל חניך משבץ את תחומי חייו השונים (החדר שלי, הכיתה, המכונה, הסניף, המדינה).
- **שאלת המפתח להתבוננות:** "היכן בחיים שלי התרגלתי להיות 'אורח' שממתין ל'צו גיוס' חיצוני כדי לעזור, במקום להבין שזה הבית שלי ולהילחם עליו כמו רועי?"

4. טבעת האחריות: "פשוט תעשו - לוקחים בעלות" (10 דקות)

- אפרשות א' (במרחב המכינה/בית הספר): "בעל הבית השתגע – מבצע לקיחת בעלות"

- הקריאה לפעולה: "רועי לא חיכה שיקראו לו מהצבא כדי להגן על בארי, כי כשזה הבית שלך, אתה לא מחכה לבקשה".
- הביצוע הפרקטי מחר בבוקר: המשימה של הכיתה היא לאתר "שטח הפקר" שאף אחד לא אחראי עליו במסגרת (מועדון נוער מבולגן, ארגון אירוע שאין לו תקציב). מוטלת עליהם המשימה לקחת בעלות מוחלטת ולתקן את המרחב הזה בשבוע הקרוב בכוחות עצמם, מבלי לבקש אישור ומבלי להמתין למבוגר אחראי. הם עושים זאת כי "זה הבית שלהם".

- אפרשות ב' (במרחב החברתי/המשפחתי): "שוטפים את הדם – בוחרים בחיים"

- הקריאה לפעולה: "רועי ביקש מחיילו לשטוף ממנו את הדם כדי לא לפגוע במורל, וביקש להתמקד בחיים".
- הביצוע הפרקטי בסופ"ש: המשימה של כל חניך היא לאתר חבר או משפחה ששקועים בייאוש או אווירה קשה (סביב עומס, מתח או ריב). על החניך לפעול אקטיבית השבוע כדי "לשטוף את הדם" – לשנות את האווירה על ידי הזרקת "חיים" במכוון: לארגן משחק ספורט, להכין משהו טעים, ולהסיט את תשומת הלב מהשלילי לחיוב. בתחילת השבוע הבא ישתפו החניכים איך האקט הזה השפיע.

5. משימה מעשית

ביצוע אחת משתי המשימות המעשיות המפורטות בטבעת האחריות (איתור "שטח הפקר" ולקיחת בעלות אזרחית/קבוצתית עליו, או פעולה אקטיבית לשינוי אווירה ושיפור המורל בסביבה הקרובה) ודיווח קצר עליה במפגש הבא.

6. כתיבה אישית למשפחת הנפל

הנחיה למורה/תלמיד: כתוב מכתב אישי קצר למשפחתו ולרעייתו של רס"ן רועי נגרי ז"ל: ספר להם מה למדת מדמותו, מרוח ה"נלחמים על הבית", מהבחירה הנחושה בחיים ובאחריות אזרחית, ומה היית רוצה לאמץ באורחות חיך מתוך מורשתו.

7. נספח ללימוד עצמי, בחברותא או בכיתה (מקורות מתוך הספר "פרקי בנים" בעריכת הרב שי פירון וג'קי שימל)

- **הסטיקר והמשפט המכונן:** "אנחנו לא מישירים מבט לגופות, אנחנו כאן להציל אזרחים, את עמנו שלנו אנחנו נלחמים על הבית" / "נלחמים על הבית"
- **מתוך הפירוש של הרב שי פירון וג'קי שימל (מתוך הספר "פרקי בנים"):**
 - "חודש וחצי לפני נפילתו נשא רועי את שי לאישה... בשעה של מלחמה קיומית קובעת ההלכה היהודית שעל כולם מוטלת החובה לצאת לשדה המערכה, 'אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה'. רועי היה חתן שיצא מחדרו, חתן שעזב את ביתו כדי להציל את הלכודים בבתי בארי. תחושה עמוקה של שליחות פנימית הניעה את רועי להיפרד מרעייתו, לעזוב את ביתו שלו ולהתגייס לקרב ההגנה על הבית של כולנו."
 - "ההוראה של רועי שלא להיישיר מבט אל הגופות היא תמצית פילוסופית, פסיכולוגית ומנהיגותית. מעולם לא קידשנו את המוות... העדפת החיים מדגישה את החובה לצפות פני עתיד, שלא לקדש את האובדן, שלא לשקוע בבורות של חורבן... נגרי החליט שעליהם להסיט מבט מהמתים כדי שיוכלו להציל יחד את החיים... רועי, ברגע של עוצמה וקדושה, בחר להשתחרר מהמראות הקשים ולדבוק בחיים."
 - "היחס אל המדינה כאל בית מבהירה את הזיקה, את השייכות... יש לי בעלות על המדינה בדיוק כשם שיש לי בעלות על הבית הפרטי שלי. אני אחראי, אני שותף מלא. אני איני זקוק לצו גיוס, לקריאה. אני בא כי כאן ביתי."
- **הסבר מושגים:**
 - **חירות פנימית ובחירה בחיים:** היכולת הפסיכולוגית והמוסרית לשלוט במוקד תשומת הלב שלנו ברגעי משבר, ולהסיט את המבט מההרס והאובדן אל עבר מה שניתן לבנות, להציל ולשקם.
 - **תודעת "בעל בית" אזרחית:** המעבר מגישה פסיבית של "אורח" המחכה שישרתו אותו או שייתנו לו פקודה, לגישה אקטיבית של אזרח המרגיש שהמדינה והקהילה הן ביתו הפרטי ולכן קם לפעול בעצמו.
- **מקורות השראה נוספים מתוך הספר:**

- מקור השראה 1 (מדרש תנחומא): "אמר רבי אלעזר: משל לבעל הבית שְׁהִיָּה לוֹ שְׁתֵּי פְרוֹת, אֶחָת פֶּחָה יָפָה וְאַחַת פֶּחָה רָעָה. עַל מִי הוּא נוֹתֵן אֶת הָעֵל? לֹא עַל אוֹתָהּ שְׁכַחָה יָפָה? כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ מְנַסֶּה אֶלָּא אֶת הַצַּדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמַר: 'ה' צָדִיק יִבְחַן'."
- מקור השראה 2 (אברהם חלפי): "אָבְדוּ הַחַיִּים, אָבְדוּ – וְנִחְיָה. / וְנִחְיָה, וְנִלְעַג לָךְ מוֹת... / נִנָּשֵׁם. כֵּן, בְּזַעַם נִנָּשֵׁם – וְנִחְיָה... / אָבְדוּ הַחַיִּים. אַךְ אֲנוּ נִזְעַק / אֶת זַעֲקַת אֱלֹמֹתֵנוּ."
- מקור השראה 3 (סא"ל יוני נתניהו): "איני מייחס ערך רב לחיים עצמם ללא מטרה. ואם דרוש יהיה שאקריב את חיי להגשמת המטרה שאקבע להם, אעשה זאת בשמחה."
- מקור השראה 4 (גולדה מאיר): "אין מחיר יקר מדי להרגשת בית... וסוף סוף יש לך בית, שלשם אתה יכול לשוב... אנו הקמנו מחדש את הבית הלאומי היהודי."
- מקור השראה 5 (עוזי חיטמן): "כָּאן נִוֹלְדֵתִי, כָּאן נִוֹלְדוּ לִי יְלָדִי / כָּאן בְּנִיתִי אֶת בֵּיתִי בְּשְׁתֵּי יָדַי / כָּאן גַּם אֶתָּה אֲתִי וְכָאן כָּל אֶלְף יְדִידִי / וְאַחֲרֵי שָׁנִים אֲלֵפִים סוּף לְנִדּוּדִי."

